

Tarina 2050

Tarina 2050 -osiossa kaavaratkaisun eri teemat ovat tarinallistettu esittäen millainen tulevaisuus Vihdissä voi mahdollisesti olla.

Maisema ja taajamakuva

Vuonna 2050 Helsingin seutu on jatkanut kasvamistaan yhtenä Pohjois-Euroopan merkittävimmistä asutus- ja talouskeskuksista. Tämä kasvu on luonnollisesti suuntautunut myös Vihtiin. Uusista asukkaista suurin osa on asettunut kunnan keskustaajamaan Nummelaan ja tämän eteläiseen laajennukseen. Keskustaajama on tiivistynyt säilyttäen pikkukaupunkimaisuutensa sekä rakennetun ympäristön laatu on kohentunut merkittävästi lisäten viihtyvyystekijöitä, kuten laadukasta kävely- ja pyöräily-ympäristöä.

2050-luvun Nummelaa on kokenut kasvojenkohotuksen tarjoten kodikkaita aukioita ja puistoja, sekä monipuolisia kulttuuri- ja liikepalveluita, joita kokemaan saavutaan myös naapurikunnista. Uuden kerrostuman taajamakuvaan on tuonut pikkukaupunkimaisuutta kytkettyjen kaupunkipientalojen rakentaminen. Ikäihmiset on Vihdissä otettu myös huomioon tarjoamalla esteetöntä ja helppokulkuista rakennettua ympäristöä. Taajamakuvassa on onnistuttu säilyttämään uuden rakenteen keskellä myös vanhaa eri aikakausilta. Onneksaasti on myös säästetty riittävästi vuokratasoltaan edullisempaa rakennuskantaa, joihin Vihdin elinvoimainen startup-toiminta voi sijoittautua. Tosin 2050 enää ei puhuta erikseen startupeista, vaan näihin liitetty innovatiivinen toimintatapa on Vihdissä asettunut osaksi päivittäistä yrittäjyyttä.

Toteutuneen raideyhteyden vuoksi Vihti on kasvattanut seudullista merkitystään. Eteläinen Nummela on rakentunut toiminnallisesti monipuoliseksi ja tiiviiksi asemanseuduksi, joka tarjoaa nopeat yhteydet niin Helsinkiin, kuin myös Turkuun. Uuden asemanseudun sydämenä toimii hybridirakentamisena toteutettu asumisen ja liiketilojen keskuskortteli, jonka yhteydessä sijaitsee multimodaali julkisen liikenteen terminaali, jonka läpi soljuu merkittävä osa Vihdin pendeliliikenteestä. Sopiva taajamien tiivistäminen ja kyläkehitys on mahdollistanut laajojen kulttuuri- ja maisema-alueiden säilymisen, palveluiden pysymisen Vihdissä ja toimivan sisäisen

joukkoliikenteen kehittämisen. Monipuoliset yritysalueet, erityisesti seudullisesti merkittävä Nummelan eteläpuolella sijaitseva huipputuottavuuden yritysalue, tarjoavat elinkeinoelämälle optimaaliset toimintaedellytykset.

Kirkonkylän ominaistekijöiden ja sisäsyntyisten vetovoimatekijöiden vahvistamisen avulla taajama on kehittynyt koko maan tasolla tunnetuksi kohteeksi, jonka tapahtumat ja miljöö houkuttelevat ihmisiä paikalle Suomesta ja ulkomailta. Ojakkalan ja Nummelan välisen kehityskäytävän myötä taajamat ovat kuroutuneet yhteen. Hanko-Hyvinkää radan seisakkeet kiskobussiyhteyksineen palvelevat tehokkaana joukkoliikenneyhteytenä Nummelan, Ojakkalan ja Otalammen välillä. Otalampi on jatkanut kehittymistään elinvoimaisena kylämäisenä taajamana.

Kunnan kylät houkuttelevat uusia vihtiläisiä myös maaseudulle. Maaseutumainen asuminen on keskittynyt kyliin kestäviin sijainteihin, jotka palvelurakenne ja infrastruktuuri mahdollistavat. Harkitun kyläkehityksen avulla maaseutu on edelleen maaseudun näköistä vuonna 2050 ja mahdollistaa monipuoliset maaseutuelinkeinot ja matkailun. Asuminen siellä missä elää on Vihdissä edelleen mahdollista vuonna 2050. Kasvukylät ovat maltillisesti täydentyneet uusilla taloilla sitä mukaa, kun halukkaita on ilmaantunut toteuttamaan toivettaan luonnonläheisestä asumisesta maaseutumaisessa ympäristössä. Tästä hajakeskitetystä kehityksestä on syntynyt mahdollisuus ylläpitää palveluita ja joukkoliikenteen yhteyksiä myös maaseudulla. Kyläkaavoitus ja -suunnitelmat ovat antaneet myös laajat mahdollisuudet kyläläisille kehittää omia alueitaan proaktiivisesti. Kylien yhteisöllisyys ja maaseutualueiden säilyminen maaseutuna ovat vahvoja vetovoimatekijöitä. Kestävästi asumisen kylissä mahdollistavat osaltaan mahdollisuus osittaiseen omavaraistalouteen sekä liikkumisen vähentäminen digitalisaation myötä, joka mahdollistaa muun muassa ostokset, työnteon ja soveltuvat sote-palvelut etänä. Elämymatkailun ja lähituotannon mahdollisuudet työllistävät myös elinvoimaista maaseutua.

Luonto, virkistys ja matkailu

Vihdille tunnusomaisia luonnonmaisemaelementtejä ovat 2050-luvulla edelleen harjun huiput, kauniit vesistöt ja maaseutumaisema. Asuivat vihtiläiset sitten kylissä tai taajamissa, on heiltä vain lyhyt kulku luonnon helmaan. Nummelanharjun ympäristö tarjoaa yhdessäolon ja kohtaamisen sekä harrastamisen paikkoja keskustajaaman asukkaille. Hiidenveden rannan virkistyskäyttöä on määrätietoisesti kehitetty tarjoten taajaman tuntumassa olevan vapaa-ajan keitaan. Tämän lisäksi Hiidenveden järven kestävää matkailullista ulottuvuutta on kehitetty luontaisten kalakantojen elvyttämisellä, lupien ja palveluiden saatavuuden parantamisella ja valuma-alueiden ulkoista kuormitusta vähentämällä soveltuvin toimenpitein. Lisää loma-asuntoja on rakennettu maltillisesti ja vanhoja on muutettu vakituisen asumisen käyttöön alueilla, joilla siihen on ollut edellytyksiä ympäristöarvojen, palveluiden, infraverkon ja liikenneturvallisuuden kannalta.

Vihdin virkistyskohteet houkuttelevat elämysmatkailijoita kunnalle tunnusomaisen upean luonnon pariin, jonka vuoksi Vihtiin on syntynyt merkittävä elämystalouden klusteri, joka mahdollistaa omalta osaltaan elinvoimaisen maaseutuyrittämisen. Uusi raideyhteys on luonut edellytykset Vihdin oman Nuuksion portin luomisen erinomaisten julkisen liikenteen yhteyksien ulottuville. Tämä mahdollistaa suurimmaksi osaksi Vihdissä sijaitsevan Nuuksion tunnettuuden lisäämisen pääosin vihtiläisenä kansallispuistona. Kuntaan on laadittu matkailun edistämistä ohjaava matkailustrategia. Taajamien läheiset hevostallit ja retkeilyverkostot luovat

erinomaiset edellytykset retkeilyyn, kalastukseen, liikkumiseen ja historiallisista kulttuurimaisemista nauttimiseen. Myös Vihdin monipuoliset kulttuuripalvelut saavat vierailijoita saapumaan muualta näiden pariin. Vihdin kaupoista ja ravintoloista saa puhtaita ja lähituotettuja paikallisia tuotteita vihtiläisten, naapurikuntalaisten sekä matkailijoiden iloksi.

Elinvoimaisten taajamien ja kylien vastapainona Vihdin luonto- ja virkistysalueet tunnetaan laajasti vuonna 2050 ja ovat yksi keskeisistä kunnan vetovoimatekijöistä. Ensisijaisesti luonto- ja virkistysalueet palvelevat vihtiläisiä ja heidän hyvinvointiaan, mutta houkuttelevat myös matkailijoita niin kotimaasta kuin ulkomailta. Luontoarvot on osattu ottaa huomioon maankäytön, yhdyskuntarakenteen ja metsätalouden kehityksessä.

Liikenne

Vuoden 2050 Vihdissä liikkuminen tapahtuu kestäviä kulkumuotoja suosien. Ensisijaisesti nämä ovat joukkoliikenne, pyöräily ja kävely, mutta myös liikkumistarpeen vähentäminen voidaan nähdä kestävässä liikkumisena. Tähän ollaan päästy taajamarakennetta tiivistämällä ja lähipalveluja suosimalla. Digitalisaatio ja jakamistalous ovat myös vaikuttaneet tulevaisuuden liikkumiseen, jolloin autonomiset ajoneuvot ja yhteiskäyttöautot ovat arkipäiväistyneet luoden turvallisempaa liikenneympäristöä. Sähköautot ja muut innovaatiot eivät kuitenkaan korvaa

toimivaa joukkoliikennettä kulkumuotona, vaan tämän käyttöosuus on jatkanut kasvamistaan kohti 2060-lukua. On edelleen tehotonta liikuttaa ensiksi usean tuhannen kilon painoista esinettä liikuttaakseen keskimäärin noin alle satakiloista ihmistä.

Innovaatiot ovat niin ikään muuttaneet joukkoliikennettä sellaisena, kuin me sen ymmärrämme ja palvelutasoa on helpompi ylläpitää kustannustehokkaasti. Erityisesti tämä vaikuttaa raideliikenteen jatkomatkoihin, jotka voidaan suorittaa busseilla, jotka toimivat pääosin autonomisesti kuljettaen joukkoliikenteen solmupisteistä kohti määränpäitä. Joukkoliikenteessä käytetty aika voidaan käyttää johonkin mielekkäämpään, kuin ajamiseen ruuhkassa. Nummelan keskustan bussiasema on siirtynyt saavutettavampaan sijaintiin lähemmäs keskustaa. Täältä on mahdollista jatkaa Ojakkalan ja Otalammen suuntaan kiskobusseilla, jotka kulkevat matkustuskäyttöön otetulla Hanko-Hyvinkää radalla. Eteläisen Nummelan juna-aseman hybridikorttelina toteutettava multimodaali joukkoliikenteen terminaali toimii alueen toiminnallisena keskuksena liikkeineen ja palveluineen.

Pysäköinnin tarve on vähentynyt merkittävästi taajamaympäristössä. Älykkäät järjestelmät auttavat löytämään paikan ajoneuvolle ja keskitetty pysäköinti parkkihalleissa on toisinaan muutettu järkevämpään käyttöön pysäköinnin tarpeen vähennyttyä rakentamalla hallien tilalle muun muassa asumista. Muutenkin keskitetty pysäköinti on kokonaistaloudellisesti edullisempaa, sillä tällöin pysäköidyt ajoneuvot eivät vie laajoja maa-aloja pois tuottavammasta käytöstä. Maankäytön suunnittelu on tapahtunut käsikädessä liikennesuunnittelun kanssa, jolloin yhdyskuntarakenteen kokonaiskuva pysyi hallussa. Taajamienvälinen kulku on sujuvasti mahdollista suorittaa julkisen liikenteen tai kävelyn ja pyöräilyn keinoin ja sisäinen joukkoliikenne pelaa myös kylissä uusien teknisten ratkaisuin.

Valtatie yhden ja kahden varsille on muodostunut eri tavoin profiloituneita yritysalueita, joista on erinomaiset liikenneyhteydet Helsinkiin, Turkuun, Pietariin sekä Hangon kautta Keski-Eurooppaan ja jopa Helsinki-Vantaan lentokentälle.

Ihmiset ja elinympäristö

Taajamia täydentämällä on saatu aikaan kestävä, elämyksellistä ja palveluiden kannalta hyvin saavutettavaa elinympäristöä, josta on lyhyt matka virkistäytymään luontoon. Kaupungistumisen kutsuun on vastattu kaupunkimaisilla pientalotonteilla, sekä keskeisimmillä sijainneilla kerrostaloilla, joiden alakerrasta löytyvät lähipalvelut, tilaa yrityksille ja yhteisöllistä tilaa. Sekoittuneessa yhdyskuntarakenteessa toiminnot sijaitsevat lähellä toisiaan. Ns. hybridikorttelit voivat sisältää asumista, palveluita, sekä joukkoliikennettä palvelevia tiloja. Asumista on pystytty tarjoamaan monipuolisiin tarpeisiin, jolloin ei ole muodostunut sosioekonomisesti yksipuoleisia alueita. Hoiva-asumista ja edullisia vuokra-asuntoja löytyy eri puolilta taajamia. Kylät tarjoavat maaseutumaista asumista yhteisöllisen ja kestävän elämäntavan etsijöille, joissa on pystytty elinvoimaisen hajakeskitetyn kyläkehityksen ansiosta säilyttämään palveluja ja panostamaan infrastruktuuriin.

Palvelut, niin yksityiset kuin julkisetkin, on järkevällä maankäytön ja liikenteen suunnittelulla saatu sijoitettua ja sijoittumaan hyvin eri kulkutavoin saavutettaviin sijainteihin. Jopa kaupan suuryksiköihin on saatu luotua otolliset kävely- ja pyöräily-yhteydet. Yleisesti ottaen autoriippuvuutta on saatu vähennettyä taajamissa ja jopa kylissä, mikä on vähentänyt liikenteen ulkoisvaikutuksia ja infrastruktuurikustannuksia ja parantanut liikenneturvallisuutta. Monipuoliset harrastusmahdollisuudet ovat 2050-luvun Vihdille tunnusomainen tekijä. Muun muassa monipuoliset yhteiset liikuntaharrastusmahdollisuudet luovat yhteisöllisyyden tunnetta ja antavat mahdollisuudet kohdata muita ihmisiä yhteisen tekemisen parissa. Eteläisen Nummelan urheilun keskittymä houkuttelee hyvillä joukkoliikenteen yhteyksillä urheilijoita myös kauempaa. Peruspalveluiden järjestäminen ei tuota ongelmia, sillä tasapainotettu kunnallistalous mahdollistaa tehokkaiden, mutta ihmisläheisten peruspalveluiden järjestämisen verkostona naapurikuntien kanssa. Näin palvelut on saatu pysymään myös Luoteis-Uudellamaalla.

Elinkeinoelämä

Nummelanharjun lentokenttä on muodostunut merkittäväksi lentotoiminnan klusteriksi, joka säteilee ympäristöönsä positiivista viettä ja luo edellytyksiä yritystoiminnan mahdollisuuksille. Valtatie yhden ja kahden varsille on muodostunut eri tavoin profiloituneita yritysalueita, joista on erinomaiset liikenneyhteydet Helsinkiin, Turkuun, Pietariin sekä Hangon kautta Keski-Eurooppaan ja jopa Helsinki-Vantaan lentokentälle. Erityisesti valtatie 1:tä mukaileva eteläisen Nummelan huipputuottavuuden yritysalue on houkuttellut suuria ja pienempiäkin yrityksiä sijoittumaan innovatiiviseen ja inspiroivaan ympäristöön luomaan elinkeinoelämän uusimpia trendejä. Eteläisen Nummelan sekoittunut yhdyskuntarakenne mahdollistaa yhteisölliset työtilat, toimistohotellit, erilaiset kohtauspaikat sekä vapaa-ajanvietettä myös pendelöiville työntekijöille, jotka jäävät työpäivän jälkeen viettämään aikaa Vihtiin. Tämä saavutettu ”kriittinen massa” mahdollistaa vapaan ajatustenvaihdon ja uusien ideoiden yhteiskehittelyn, sekä monipuolisen elinkeinorakenteen. Kiertotalous on osa jokapäiväistä toimintatapaa. Eteläisen Nummelan keskittymä toimii paikallisena hubina etätyötä Vihdistä tekeville, jotka voivat työskennellä maaseutu- ja rantamaisemissa, mutta myös tarvittaessa vuokrata työtilaa tai virtuaalisen neuvotteluhuoneen osaksi työpäivää. Taajamissa työllistävät monipuoliset liike-

elämän ja kulttuurin palvelut, yritysalueilla erityisesti teollisuus ja logistiikka. Kylissä vireä matkailun elinkeinotoiminta on yksi paikallisen maaseudun elinvoiman takeista. Energiantuotanto Vihdissä tapahtuu 2050-luvulla pääpainotteisesti hajautetuvin ja uusiutuvien energiaratkaisuin.

